

סוף זמן קר"ש

עש"ק ויקהל

8:45

עש"ק פקודי 8:39

מאן דלא קרי קר"ש בעונתיה
בגדי הוא כל ההוא יומא
(וזה"ק בלק קפ"ו)

שנה י"ג גליון כ' (תקמ"ב)

לשון יחיד

אלה הדברים אשר צוה ה' וגו' כל העושה בו מלאכה יומת. יש לדקדק למה שינה מלשון רבים ללשון יחיד, דקדוק אמר ביום השביעי יהיה לכם קודש, לשון רבים, ואחר זה אמר כל העושה בו מלאכה, לשון יחיד, ושוב אמר לא תבערו אש לשון רבים. ונראה דהנה איתא במתניתין דשבת, אבות מלאכות ארבעים חסר אחת. והקשו הראשונים מדוע לא אמר ל"ט מלאכות, אלא מ' חסר אחת. ונראה דהנה ה"ר מביא שמקשה בירושלמי למה לא חשיב התנא מושיט קרשים. ומתוך דלא קחשיב אלא מלאכה הנעשה ע"י אחד, אבל במושיט צריך שני בני אדם. וזה שאמרו ארבעים חסר אחת, כי באמת הם ארבעים מלאכות דיש גם מושיט, רק חסר אחת משום שלא נעשית ע"י אחד כשאר המלאכות. והנה חז"ל למדו ל"ט מלאכות מהפסוק אלה הדברים, אלה בגימ' ל"ו, ודבר דברים הדברים מרבה עוד ג', הרי ל"ט. ולזה אחר שכתבו אלה הדברים שיש ל"ט מלאכות, הלא קשה מדוע לא נחשב גם מושיט ויהיו ארבעים, לזה אמר כל העושה בו מלאכה, לשון יחיד, שחשיבין רק המלאכות דאפשר ביחיד ולא מושיט הצריך שנים.

אמרי נעים

לכם לכל צרכיכם

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתו לה'. יל"ד למה כתיב תעשה ולא כתיב תעשה. ויש לפרש דאיתא בשולחן ערוך דהאנשים העוסקים במלאכה בימי החול יעסקו בשבת בתורה, ותלמידי חכמים העוסקים בתורה כל ימי החול ומלאכתם נעשית ע"י אחרים, הם יתענגו בשבת ביותר באכילה ושתיה. והנה תיבם לכם פירושם צרכי הגוף, כמו שאמרו חציו לכם. ואמר הכתוב, ששת ימים תעשה מלאכה, אם אתה מאותן בני אדם אשר מלאכתם נעשית ע"י אחרים בימי החול כי אתה עוסק בתורה, אז ביום השביעי יהיה לך, תעסוק ביום השביעי בעונג שבת לכם לצרכי עונג הגוף שלכם.

אמרי נעים

נבראה במוצאי שבת

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. קשה מה נשתנה הבערה שנאמרה עליה לאו מיוחד משאר ל"ט מלאכות שלא נזכרו מפורש בתורה, ועיין רש"י. ונראה דהנה בלחות הראשונות כתיב כי ששת ימים עשה ד' את השמים ואת הארץ וגו' ויחן ביום השביעי, על כן ברך ד' את יום השבת וקדשהו, הרי שטעם שביתת השבת הוא זכר למעשה בראשית. ולפי זה יש מקום לומר דרק המלאכות שנבראו בששת ימי בראשית אסורות בשבת, אבל הבערת האש שנבראה רק במוצאי שבת ע"י אדם הראשון כאמרם בפסחים לא נאסרה בשבת. לכן צריכין קרא מפורש לאסור הבערה בשבת. ובהו יובן מה שבמשנה תורה לא נשנה איסור הבערה בשבת, דכיון שבלחות השניות נאמר טעם אחר לשבת, וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים וגו', ולטעם זה אין שום סבירה להבחיין בין הבערה ובין מלאכות אחרות, על כן לא הוצרך אזהרה מיוחדת.

תפארת יהונתן

המותור לעצמן

וכל הנשים אשר נשא לבן אותה בהכנא טו את העדים. פרש"י היא היתה אומנות יתירה שמעל גבי העדים טוין אותן. קשה למה עשו כן. ונראה דהנה קיימא לן דמעשה ידי אשה לבעלה, ואם כן לא יכלו להקדיש מעשי ידיהן לשם המשכן, דהלא אין השכר שלהן. אולם היות שסתם נשים צריכות לגזור הצמר ורק אחר כך מתעסקות בטוויה ובשזירה, אבל הללו טו על גבי העדים, נמצא שנטור להם נפלא לעבוד יותר מכפי זמן המלאכה. דהיינו זמן גזירת הצמר, וקיימא לן דזמן הנותר והעדפה לעצמה ולא לבעלה, וממילא שפיר יכלו להקדיש את מעשי ידיהן. וזה שכתב רש"י. היא היתה אומנות

ממעיינות התאחדותנו

י"ל ע"י: התאחדות אברכים דקהל יטב לב דסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

ויקהל

יתירה, ששאר נשים הוצרכו לבלט כמה שעות בגזירה, אבל נשים אלו טו מיד מעל העדים, והמלאכה והאומנות הזאת יתירה היא להם, שהיא בבחינת מותר מעשי ידיהן, והמותור לעצמן, ושפיר יכלו לעבוד בשעות יתירות אלו לצורך המשכן, כי חל ההקדש כדיון.

תחנה התורה

לא יקחו ממחללי שבתות

בוזה"ק ר"פ זו איתא אמר קב"ה מכאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא אלא מישראל בלחודיהו מיד ויקהל משה וגו', בגין דהו איתון ערב רב ביניהו איצטריך משה לאכנשא לון וליחידא לון מביניהו. עכ"ד הוזה"ק. ונראה דהנה עפ"י דברי הוזה"ק שנאסר להם לקחת ממון לבנין המשכן מן הערב רב, יש לומר דבר חדש, כי כשם שצוה להם משה לבל יקחו נדבה מן הערב רב לבנין המשכן על אשר עבדו ע"ז בעשותם את העגל, ה"נ צוה להם לכל יקחו ממון לצורך המשכן ממחללי שבתות, והטעם כמו שכתבו הספוק"ה והאריך בזה בסה"ק אגרא דכלה פ' שופטים, כי אין להנות מממון שמקורו מאנשים שאינם כשרים משום שכח הפועל בנפול והממון הבא ממקור רע עושה רושם רע בנפש המקבל, ע"כ. וא"כ ק"ו בן בנו של ק"ו שאין לבנות את המשכן שהוא מקום להשראת השכינה מממון הבא ממקור לא טהור, כי המשכן הוא המקום אשר דרכו באו כל השפעות הטובות לישראל, וממון שאינו כשר יכול לקבל צנורו השטני. ועפ"י י"ל דברי רש"י ד"ל הקדים אזהרת שבת לומר שאין מלאכת המשכן דוחה, פירוש שלא יחשבו לקחת ממון ממחללי שבת לצורך מלאכת המשכן, ע"כ הקדים להם אזהרת שבת, להזהירם כי חמירה שבת, ואין לקחת ממון ממחלל שבת לצורך המשכן.

דברי יואל

הלכות שבת בו ביום

ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמרו זה הדבר אשר צוה ה' לאמרו קחו מאתכם תרומה לה'. ויש לדקדק למה הכפיל הכתוב ואמר שנית ויאמר משה, והלא כבר נאמר מקודם ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם.

ונראה דהנה כתב רש"י ויקהל משה, למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר. אכן מקום יש אתי לחדש ולומר דאף שפרשת נדבת המשכן אמר משה רבינו לישראל רק למחרת יום הכפורים, מ"מ פרשה הראשונה של אזהרת השבת אמר להם תיכף ברדת מר סיני בעצם יום הכפורים, שהרי מפרשה זו לפינן איסור ל"ט מלאכות דשבת, כמו שדרשו חז"ל אלה הדברים, אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני, ופירש"י דברים משמע תרי, הדברים לרבות חד, הרי שלשה, אלה בגמטריא ל"ו, הרי ל"ט. ופרשה זו שייכת גם ליום הכפורים, שהרי יום הכפורים דינו כשבת לכל דבר, ובהיות שעדיין לא שמעו ישראל עד כה דיני שבתות ויום העשור, על כן הוכרח משה רבינו ללמד את ישראל פרשה זו של אזהרת השבת ודיני ל"ט מלאכות תיכף ברדתו מן ההר ביום הכפורים, למען ידעו את המעשה אשר יעשו בעצם היום הזה, אבל פרשת נדבת המשכן אמר להם למחרת. ולפי זה יצא לנו טעם חדש למה הקדים אזהרת השבת לפני ציווי מלאכת המשכן, כי הכתוב משמענו דברים כהווייתן, אשר תיכף ברדת משה מר סיני ביום הכפורים למד עם בני ישראל הלכות שבת ויום כיפור, למען ידעו את המעשה אשר יעשו בעצם היום ההוא, ושוב למחרתו אמר להם פרשת מלאכת המשכן. ובהו מבואר מה שכפל הכתוב ואמר שנית ויאמר משה בפרשת נדבת המשכן, שהרי האמירה הקודמת בענין השבת היתה ביום אתמול ביום הכפורים, וכן היתה אמירה חדשה ממחרת יום הכפורים.

בר משה

שיעור השבוע

הבורת יסודי התורה

פרשת ויקהל

מס' פסחים ל: עד לב:

פרשת פקודי

מס' פסחים ל: עד לה.

ברקן את החפץ, משכיתו את הוצר הרע
על ידי עסק התורה, לאור חזק ונאמן, חיי
באשרות, הדין, השכל, כבוד, ליל
כשרים עוד להשתמש באור חזק
הזה בר משה עמוד טו

כ"א אדר א' תשע"א

מעין השבוע

מלאכת המשכן אינו דוחה שבת

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהי לכם קודש וגו'. פירש"י הקדים להם אזהרת שבת לציווי מלאכת המשכן לומר שאינו דוחה את השבת.

הקשו המורחז והגור אר"י, איך ס"ד דמלאכת המשכן דוחה שבת, הלא שבת הוא עשה ול"ת, ולא אתא מלאכת המשכן שהיא עשה וידחה שבת שהוא עשה ול"ת.

בספ"ק ישמח משה מתוך, דמסבירא ה"א דמצות עשה הוא דוקא במקום שצוה ית"ש לעשות איזה מלאכה כמו ציצית ותפילין וכדומה, אבל מה שצוה שלא לעשות אף דכתבה בלשון עשה, כגון וביום השביעי תשבות, דהשבייתה אינה עשה, רק שבייתה ממלאכה, דהיינו שלא לעשות מלאכה, אימא דלא ה"י עשה והכל ה"י ל"ת, קמ"ל דכיון דאפקי רחמנא בלשון עשה, עשה הוא, דהכי גילתה התורה דנחשבת לעשה כמו דקדילי בכל לאו הבא מכלל עשה.

בספ"ק קדושת יו"ט מאריך לבאר דכל מה שצוה התוה"ק, אף שבעצם אינה מלאכה כלל, מ"מ מצות הבורא ב"ה עושהו מלאכה, ובהו מבאר למה רואים שאצל דבר מצוה, אף מלאכה קטנה שבטקנות ה"י טירחה לאדם, ואם הוא לדבר רשות אין אותה מלאכה טירחה לו כלל וכלל, דכיון שלא צוה הבורא ב"ה ע"ז אינה מלאכה ועשייה, והנה אמרו חז"ל שהמשכן הוקם ממאלי נמצא שבעת מלאכת המשכן ה"י גופן של בני ישראל נותנים ויושבים במנותח, וא"כ ה"א דשפיר אתי מלאכת המשכן ודוחה שבת כיון שאינו עובר על העשה של וביום השביעי תשבות, דהא גופו גייח ואינו עושה מלאכה וא"כ אין כאן אלא ל"ת קמ"ל שכיון דאחשבי' רחמנא למלאכה, ה"י מלאכה וטירחה כמו שאר מלאכות ועובר על ל"ת ועשה בעשייתה.

בספ"ק עצי חיים מתוך עינמיש' הישמ' לתוך שיטת הרמ"א שאדם חשוב מותר לו למסור נפשו אפי' על מצוה קלה אלא דוקא על ג' עבירות החמורות, דכיון שכשהוא עובר אפי' על מצוה קלה יופסק ע"ז חיותו שכל חיותו הוא רק לעשות מצוות ה', וא"כ לדידי' פ'י' הפסוק וחי' בהם' היא למסור נפשו על כל עבירה כדי שלא יופסק חיותו, ולפי' מפרש הטעם אמאי עשה דוחה ל"ת אף ש"ל'ת חמור דיש אצלה מלקות, כיון שאצל אדם חשוב עדיף יותר לעבוד את ה' בפועל בכל המצוות אף שיעובר ע"ז ל"ת, דאם מקיים ואינו עובר על ל"ת ה"י שב ואל תעשה משא"כ בקיום מצות עשה ה"י בקום ועשה וזה חיותו וע"כ דוחה ל"ת, וא"כ ה"א דאצל עשה של שבת שאינה בקום ועשה אלא בשוא"ת ידחה מלאכת המשכן שהוא בקום ועשה העשה דשבת שהיא בשוא"ת קמ"ל שכיון שחבול עובר מלאכתו ובשבת שובת מחמת ציווי הש"ת ומלאכתו נחשב כאילו עושייה כבר מקרי קום ועשה ואינה נדחה מפני מלאכת המשכן.

בספ"ק דברי יואל מתוך דהא כל המלאכות שהיו אצל המשכן, אף שמצד הסבירא לא ה"י נחשב למלאכה כגון הוצאה בשבת דמלאכה גרועה הוא (כמשי"כ התוס' ריש מס' שבת) כיון דרחמנא אחשבינהו לכל המלאכות שהיו במשכן להקרא מלאכה, ויש להתספק האם מיד כשצוה הקב"ה מלאכת המשכן בשעת מתן תורה קבלו כל הל"ט מלאכות חשבות כיון שהם עתידות להעשות לצורך המשכן או דלמא לא קבלו חשיבותן אלא אחר מלאכת המשכן בפועל וא"כ ניתא דקודם לכן לא היו המלאכות גרועות בגדר מלאכה וה"א דדחי שבת קמ"ל שאינו דוחה שבת כיון שכבר קבלו חשיבותן בשעת מתן תורה ה"י הן בגדר מלאכה (וע"ע טעמים בפרשתן ובפ' כי תשא).

מדוע נפחדת

ספיר לי הגה"ק ר' מנחם מענדל שניבאלג שליט"א ששמע מהגה"ק מרסקא זצ"ל, ששמע מאיש אחד שרצה ליתן פתק להגאון בעל מהר"ם שיק זצ"ל, ולא רצה המהר"ם שיק לקחת מאתו את הפתק, ואמר לו שילך לרבי'ס, והוסיף, אני אין דרכי לקבל פתקאות, אמר האיש, שבספה"ק נועם אלימלך פרשת קרח איתא שאם אחד יכול לעשות טובה לחבירו ואינו עושה לו, נענש (בנוע"א שם לא כתוב ממש בלשון הזה, אלא בערך כן).

כשמע מהר"ם שיק את דברי האיש, אמר, נית ספר וניחזי, ועמד מכסאו והוציא ספה"ק נועם אלימלך מהארון וחיפש אם כתוב כן, וכשראה שכן כתוב, לקח ממנו את הפתק, ואמר לו, מדוע נפחדתי כל כך מן הנועם אלימלך [וואס האב איך מיך אזוי דערשראקן פון נועם אלימלך], משום ששמעתי מרבי (החתם סופר זצ"ל), ורבי ששמע מרבו (הרה"ק ר' נתן אדלער זצ"ל) על הרה"ק הרבי ר' אלימלך זצ"ל ואחיו הרה"ק רבי ר' זושא זצ"ל, העולם אומרים שהפילישע על עזות פנימ'ער, הם אכן עזות פנימ'ער, והמשיך ואמר, בכל יום הנני עולה למתיבתא דרקי, ואני מוצא שא את הרבי ר' אלימלך והרבי ר' זושא שהם כבר שם (ר' נתן אדלער בלא ר') וכאב לי מאד (האט עס מיך זייער געקאט), חשבתי שאבא מוקדם, והגעתי מוקדם, ומצאתי אותם עוד הפעם [בין איך געקומען פריער, האב איך זי ווייטער געטרעפן] וזרתי לי הדבר, חשבת לבוא מוקדם עוד יותר, ושוב ראיתי אותם שם [און איך האב זיי ווייטער געטרעפן], חשבתי ששהער עדיין סגור, וכן עשיתי, כשנכנסתי מצאתי אותם, אינני יודע מאיפה נכנסו [פון וועלכן אָרט און ווייטער זיי זענען אַרײַן ווייט איך ניקס] ועל כן אם אומרים על הפילישע כו', וסיים מהר"ם שיק, נו, אם שמעתי כן מרבי ורבי מרבו, על כן נפחדתי מהנועם אלימלך. (שיח זקנים)

נתעלו החסידים

שמעתי מדודי הגה"ק מטיגמשוב זצ"ל, שפעם אחת בעת שהרה"ק מצאנז זצ"ל ערך שלחנו הטהור בליל שב"ק, קודם אכילת היום, השליך את ראשו לאחוריו ונכנס לדביקות, וכה עבר זמן רב. כשנתעורר הרה"ק מצאנז מדביקות, שאל לאנשי שלומו, וואו האָלט מען? ענו לו, לפני אכילת היום. אמר הרה"ק על זה, היינטיגע חסידים, אצל הרה"ק הרבי ר' אלימלך זצ"ל, כשנכנס דביקות, נתעלו אתו חסידיו, וכשנתעורר, גם הם לא ידעו איפה עומדים [וואו מ'האָלט], און דאָ, אַז מ'פרעגט וואו מ'האָלט, זאָגט מען אַז מען האָלט ביי די יוד. (שיח זקנים)

בזכותו

הגה"ק מציעשטוב אמר: כל החיות שיש לנו הוא משום שלא עברו מאה שנה מהסתלקות הרבי ר' אלימלך. (י"ג אורות)

ירקד ברגליו

שמעתי אומרים בשם הרה"ק הרבי רבי אלימלך ז"ל על מאמרו ז"ל חייב אדם לטהר את עצמו ברגל, הכוונה הוא שיטהר עצמו ע"י שיקד ברגליו. (חמדה גניזה)

גודל ענותנותו

הרה"ק בעל התניא זי"ע איקלע פעם לביתו של גאון אחד מהמתנגדים, אמר אותו גאון לבעל התניא שיש לו ספר בשם "נועם אלימלך", אשר הוא מחזיקו תחת הספסל, ושמע ממחברו הוא מתלמידי המגיד ממעזריטש, על כן מבקש ממנו שיתאר לו מהות המחבר, השיב לו בעל התניא, "תדע מהות המחבר, שאפילו אם הייתם מניחים את המחבר בעצמו תחת הספסל, כאשר עשיתם עם ספרו, היה שותק ולא היה אומר כלום", כי הרה"ק אלימלך נשתבח במיוחד במדת ענותנותו. (עבודת עבודה)

וואָלט איך שענער אויסגעזען

בעת שהלכו האחים הקדושים בגלות, נודמן להם להיות אצל הרה"ק רבי מענדל מלינסק ז"ל אביו של הרה"ק מרפאשיץ זי"ע, ונתן להם מטבע גדולה. שאלו אותו אם לא טעה בזה, השיבם שהוא מכיר אותם מי הם, ועוד תדעו שאם אני הייתי מהלך נע ונד מכותם "וואָלט איך שענער אויסגעזען" (הייתי נראה יותר טוב מכם). כשמעם זאת קבלו על עצמם תיכף אחר"כ לילך עוד שנה שלימה בגלות. לאחר שנים מרובות אמר הרה"ק הרבי רבי אלימלך ז"ל להרה"ק מרפאשיץ "יש לי תרעומות שבשביל אבין הלכנו עוד שנה בגלות". (חמדה גניזה)

הרה"ק הרבי רבי אלימלך ז"ל התענה תרי"ג פעמים משבת לשבת. (חמדה גניזה)

הילולא דצדיקא

הרה"ק רבי ר' אלימלך מליזענסק זלה"ה

כ"א אדר

שפלות הרוח

שמעתי מאמאמר"ר מובהק הרב הקדוש זלה"ה, שסיפר לי בשם רבינו רבי אלימלך זלה"ה מליזענסק, שכל ימיו היה חופש בדרכי השי"ת להיות בשפלות הרוח אין ממש, בלי שום ישות גשמיות, אלא כשבא לפניו איזה ישראל להושיע לו לצרכיו, אז ה' מתגבר באיזה ישות דקדושה, ואמר אני יכול להושיע לישראל בתפילתי ולא אחר, וכך ה' מנהגו כל ימיו. (בן בית, התלים י"א ב')

סיגופים ותעניתים

כי המעט הוא מה שראיתי מרבותינו הקדושים וכו', ובפרט מאוד מאדמו"ר הרה"ק איש אלקים בוציא קדישא מו"ה אלימלך זצ"ל, שכמה וכמה סיגופים עשה לו האיש הקדוש הזה, וכשהייתי אצלו כבר ה' במדריגה העליונה, ועדיין ייסר והכה את עצמו בכל יום בעשבים העוקצים ושרפים שקורין בלשון אשכנזה "ברענעטסלין", חוץ שאר סיגופים ותעניתים ומקוואות שעשה הרב הקדוש הנ"ל, אשר מי יוכל להגיד ולספר, ותקצר היריעה מהכיל להעלות על המכתב גודל הסיגופים שעשה לו. (באר משה רמזי ר"ח אדר)

נגד המכשפים

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע [שה' גם כן תלמיד הרה"ק אלימלך] הגיע פעם אל עיר אחת, שדר שם מכשף גדול אשר הרבה להצר לישראל בכשפיו, כשבא המכשף לאחד הבתים, הראה לו הרה"ק מענדלעל את הספה"ק נועם אלימלך ומיד ברח המכשף לנפשו, ושוב לא ה' בכוחו להרע לבני ישראל. (עבודת עבודה)

המתיק אותם

ושמע מו"ה הצדיק מוהר"ר אברהם מרדכי מפניטשוב מפיו של רבינו האלימלך שאמר: ינוחו מלחלוק עלי שתי שנים ואביא משיח וגאולה שלימה. ואמר חידוש נפלא הוא לי על התנאים שצפו ברוח קדשם עד סוף כל הדורות, וכתבו כל כך גזירות רעות ויסורים שיהיו קודם ביאת משיח, ולא ראו שאלימלך יהי בעולם, וכל אלו הרעות והגזירות כבר המתיק אותם וביטל אותם אלימלך, כל זה שמע מו"ה זצ"ל מפיו הקדוש. (נתיב מצותיך)

איך כבר נראה

שמעתי מחותני הרה"ק ממעליץ שליט"א, כי בעת שנסתלק זקינו הרה"ק הרבי רבי אלימלך זי"ע, ה' יושב זקנו הרה"ק מקאנזיץ זי"ע אצל שולחנו וצחק. ה' זה לפליאה גדולה בעיני החבראי כי מעולם לא נראה עליו כזה, והתיישבו עצמם לשאול אותו על זה.

אמר להם הרה"ק מקאנזיץ, הנה ראיתי עתה ששאלו בעולם העליון להרה"ק הרבי רבי אלימלך אם למד תורה בזה העולם, והשיב "לא", שאלו אותו אם עשה מעשים טובים, והשיב "לא", אמרו לו א"כ צריך אתה לילך לגיהנם, הלכו אותו

תמיכת נכדיו

הרה"ק בעל דברי חיים זי"ע ה' אומר בשם רבו הגה"ק מרפאשיץ כששיבא משיח צדקינו תהא שאלתו הראשונה לישראל, אם היו מקרבים את נכדי הרבי ר' אלימלך. והוסיף רבינו: אנכי אוכל להשיב שאמנם קירבתי אותם. הגה"ק מקאנזיץ זצ"ל נתן טעם לשבח על שזו תהא שאלתו הראשונה של משיח, כי ידוע שהרבי ר' אלימלך התפלל שצאצאיו יהיו עניים, אבל הצדיקים המתיקים שבעקבתא דמשיחא יתפרנסו את הגאולה, ומשיח צדקינו יכיר לו טובה, על כן תהי' זאת שאלתו הראשונה, ועוד, כי ידוע ומפורסם שהרבי ר' אלימלך ביטל את חבלי המשיח, ומשיח צדקינו מכיר לו טובה יען היטב לו והקיל חבלי ויסוריו, ולזאת חפצו עז שימדורו ישראל לצדיק הזה כמדתו וייטיבו לנכדיו. לכן ישאלם אם אמנם קירבו אותם. (י"ג אורות)

הרה"ק ר' אליעזרל מדזיקוב זי"ע, ביקש פעם מאביו הרה"ק ר' נפתלי צבי מרפאשיץ זי"ע, שיזכהו לראות את הרה"ק אלימלך, אמר לוא אביו הק' שאינו יכול להבטיח לו זאת, ויהי ביום מן הימים, בא הרה"ק אליעזרל לפני אביו בשמחה רבה בבשורה כי ראה את הרה"ק אלימלך בחלום הלילה, אמר לו אביו הק' שיתאר לו צורתו, תיאר הרה"ק אליעזרל לפני אביו הק' את צורתו, ואביו הק' אכן הסכים עמו כי ראה את הרה"ק אלימלך, ואמר לו אביו שיספר לו את מעשיו ביום העבר, בתוך הדברים סיפר הרה"ק אליעזרל, שראה בשוק איש אחד, שהולך בעת שהקור גדול מאוד בלא מעיל עליו, נכמרו רחמיו עליו ונתן לו את מעיל העליון שלו, אמר לו אביו הק', בודאי ה' זה האיש נכד הרה"ק אלימלך, ועל כן זכית לראותו בחלום הלילה, וחקרו בדבר, ונודע כי האיש הוא ה' נכד הרה"ק אלימלך זי"ע. (עבודת עבודה)

ממעייני הפשט

איסור הכנה

ויקלה, לא תבערו אש. הזהירה תורה על ההבערה טפי משאר מלאכות מפני שאינה נראית כל כך מלאכה ושמה יאמרו לא נעשה מלאכה אבל נבעיר האש ונזמן הכל כדי לעשות בזה ובכסף מיד לאחר השבת, לכן נאמר לא תבערו.

דעת זקנים

אני אעשה

ויבאו כל איש אשר נשאו לבו. על החכמים העושים במלאכה יאמר כן, כי לא מצאו על המתנדבים נשיאות לב, אבל יזכיר בהם נדיבות, וטעם אשר נשאו לבו, לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שאמן בהן ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדבר ה' לבא לפני משה לאמר לו, אני אעשה כל אשר אדוני דובר. וכבר הזכרתי זה בסדר האחר.

והנה אמר שבאו לפני משה כל אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה, וכל אשר נדבה ורוחו אותו הביאו התרומה. והנה משה אמר לכלם כי קרא ה' בשם בצלאל ואהליאב ואחריו קרא להם משה ואל כל חכם לב שיבואו לפניו ונתן להם הנדבה.

רמב"ן

נותן להם ר"ח

ויבואו האנשים על הנשים כלומר לשלול מהן תכשיטיהן כדכתיב חו ונוס ואעפ"כ הנשים שמחות וזהירות במלאכת שמים כדכתיב על הנשים אשר נשא לבן אותה לפיכך זכו הנשים שלא לעשות מלאכה בראש חדש לפי שבמעשה העגל לקחו תכשיטיהן בעל כרחן כדמשמע מדכתיב ויתפרקו וגו' ובמעשה המשכן שמחו בנתינתן לפיכך נתן להם ר"ח ונ"ל דדורו ר"ח ניסן שבו הוקם המשכן ואגב אותו ר"ח משמרות כל ר"ח השנה.

דעת זקנים

שלא בפלך

וכל אשה חכמת לב בידיה טוה. מכאן שאין ראוי להיות חכמת האשה אלא במטוה ובזריזות צרכי ביתם וכבוד בעלה. ולכן מנעו וד"ל ללמד תורה לבנות שנאמר ושנתנם לבניך ולא לבנותיך ואמרו כל המלמד את בתו תורה כאלו מלמדה תפלות וכן דרשו ביומא פרק שעירי יום כפורים וכל אשה חכמת לב בידיה טוה אין חכמה לאשה אלא בפלך.

רבינו בחיי

כל שבט הביא אחד

את אבני השדה. שתיים שהיו לאפוד הביאו כל הנשיאים ביחד לפי ששמות כל השבטים כתובים בהם. ואת אבני המזלות שהיו לחשן הביאו כל אחד אבן אחת לחתום בה שם שבטו.

חזקוני

דברות קודש

מכ"כ מרן אדמו"ר שליט"א

לפרשת השבוע

נתפרסם ע"י ועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וידבר ה' אל משה
לאמר, כי תשא את ראש
בני ישראל לפקודיהם
ונתנו איש כופר נפשו לה',
והחיד"א הביא בשם
רבינו אפרים כי תיבות
אי"ש כופ"ר בגימטריא
תורה, ויש להבין המכוון
בזה.

(ב) במדרש תנחומא

(ס"ו) אמר רבי יוסי בר חנינא, רמזו שהוא עתיד לקרב
ראשון של שבטים לשכינה, ואיזהו זה ראובן שנאמר
(דברים לג ו) יחי ראובן ואל ימות, וזהו כי תשא את
ראש בני ישראל, ראשון של שבטים. וצריך ביאור מה
שייכות ענין זה לכאן.

(ג) איתא במדרש (עין בזה הקדוש תרומה דף
קנו: ובפסיקתא רבתי פט"ו) נתקשה משה במחצית
השקל עד שנטל הקב"ה מטבע של אש מתחת כסא
הכבוד ואמר לו כזה יתנו. ויש להבין הענין למה נתקשה
משה בזה, ומפני מה הראה לו הקב"ה דייקא מטבע של
אש.

(ד) במס' מגילה (דף יג:) אמר ריש לקיש, גלוי וידוע
לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול
שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו,
והיינו דתנן (שקלים ב.) באחד באדר משמיעין על
השקלים ועל הכלאים. וראוי להבין במה היה יפה כוחם
של שקלי ישראל לדחות גזירתו של המן.

יתבאר על פי מה שכתב בתפארת שלמה בפרשתן
לפרש הכתוב כי תשא את ראש בני ישראל, היינו
להעלות למעלה ראש, לפקודיהם, הוא בחי' התורה
והמצות שנקראים פקודי ה', ונתנו איש כופר נפשו הוא
מסירות נפש לה', בפקוד אותם, למסור עצמם בקיום
המצות, אז ולא יהיה בבני ישראל גנף בפקוד אותם,
שלא ילכו המצות להס"א להגוף לפני אויביהם, עכ"ד.
וכבחינה זו כתב בבני יששכר (אדר מאמר ב דרוש ג)
ונתנו איש כופר נפשו לה', היינו המסירות נפש האמיתי
בקריאת שמע ותפלה, ואמרו בזהר (במדבר דף קכא.)
דאיתחשיב לפני הקב"ה כאילו מסור נפשם בפועל,
ואפילו עבירות שאינם מתכפרים רק על ידי מיתה כגון
חילול השם וכיוצא שכולם תולין ומיתה ממרקת (יומא
פז.), עם כל זה כיון שמוסר נפשו באמת בקריאת שמע
איתחשיב כאילו מת על קדושת שמו יתברך, וזה
שאמר ולא יהיה בהם גנף בפקוד"ד אותם, כי יתכפרו
במסירות נפש בכח בהסכמה אמיתית בלב, עכ"ד. ויובן
הענין ביותר על פי מה שכתב בזרע ברך (פ' תשא) כי
שק"ל בגימטריא נפ"ש, עי"ש. כי תכלית נתינת מחצית
השקל היה כדי למסור נפש להשי"ת, ולקבל מסירות
נפש בלב שלם, ועל ידי זה יכופר כל העונות החמורות
אשר תשובה עצמו אינו מכפר.

עוד זאת נקדים מה שכתב א"ז זללה"ה בייטב
פנים (אור המקיף אות יב) לפרש החרוז מבעל החרדים,
קדושיך בניך בין העמים, מסרו נפשם כמו עולות
ושלמים, לרצון שנת עינם נדדה. כי שבירת תאוות

שינה להיות עומד
ושונה בתורה הוא
מעין מסירות נפש,
וכמו שכתב רש"י
במס' חולין (דף קכ.
ד"ה לרבות) כי נפש
לשון תורה וקורת
רוח שהנפש נהנה
ממנו. וכשמבטל
תאוות ורצונות מפני

רצונו ית"ש ומנוד שינה מעיניו, הרי הוא כאילו מוסר
נפשו והנאתו לה', עכ"ד.

ובדברי הקדושים הנה מרגלא בפומיה דאבא מארי
זללה"ה ותורת חסד על לשונו בדבוריו האחרון אין
צורך למסירות נפש ממש, כי גם על ידי שבירת תאוות
השינה לקום באשמורת הבוקר נחשב כמסירות נפש,
ובזה יכולים לתקן כל פגמי הנפש. ומעתה בימינו אלה
על ידי שמשכימים באשמורת הבוקר ועוסקים בתורה
בצירוף תשובה מתכפרים כל החטאים עונות ופשעים.

ובזה יתבאר המדרש נתקשה במחצית השקל, כי
בימינו אלה באיזה אופן יזכו בני ישראל למדרגת
מסירות נפש, והראה לו הקב"ה מטבע של א"ש, רמז על
התורה שנאמר (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש, שעל
ידי עסק התורה בנידוד שינה יחשב כמסירות נפש.

ועל פי זה יל"פ דברי רש"י למה נסמכה פרשת
אתם נצבים לקלות, לפי ששמעו ישראל מאה קלות
חסר שנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו,
התחיל משה לפייסם אתם נצבים היום, כיום הזה
שהוא קיים והוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם וכך
עתיד להאיר לכם. ובבעל הטורים כתב אתם נצבים
היום, כדרך שנאמר בסיני (שמות יט יז) ויתיצבו
בתחתית ההר. ביאור הענין כי לעיל מינה כתיב אלה
דברי הברית אשר צוה ה' את משה, ודרשו חז"ל
(ברכות ה.) דיסורים ממרקין עוונותיו של אדם, ובני
ישראל ידעו כי יש ד' חילוקי כפרה ומהם אשר תשובה
מועיל, אך יש מהם אשר תשובה תולה ויסורין ממרקין,
ולכן בשעה ששמעו ישראל הצ"ח תוכחות, הרי בלי
ספק שכל בני ישראל כקטן כגדול נתעוררו לתשובה,
ודברים היוצאים מלב טהור נכנסו בלבם, אך הוריקו
פניהם בידעם כי על עבירות החמורות תשובה תולה
ויסורין ממרקין, ומי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה
לפייסם אתם נצבים היום, כיום הזה שהוא מאפיל
ומאיר, רמז להם שיעסקו בתורה ביום ובלילה,
וכמבואר שם במדרש ילקוט (רמז תתקס) אמר להם
משה לישראל, מבקשים אתם לעמוד בעולם עסקו
בתורה, ועל ידי שינדודו שינה מעיניהם יחשב להם
כמסירות נפש, ועל ידי זה יתכפרו כל העונות כקטן
כגדול קלות וחמורות. וזה רמז בבעל הטורים אתם
נצבים היום, כדרך שנאמר בסיני ויתיצבו בתחתית
ההר, על פי דברי הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זללה"ה על
מה שנאמר (פ' ברכה) והם תכו לרגליך, ופירש"י שהרי
תכו עצמן לתוך תחתית ההר לרגליך בסיני, שאמר
להם הקב"ה שיקבלו את התורה באופן זה להיות מוכן

קדושת שבת קודש

דער חתם סופר זאגט די וואך פ' ויקהל אויפן
פסוק לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת,
מען דארף אנצינדן די אש פון אהבה צום
אייבערשטן, די אש פון דביקות צו השי"ת א גאנצע
וואך, דורך תורה און עבודת ה', אזוי אז ווען עס קומט
אן שב"ק זאל שוין ברענגען פון זיך אליין, שב"ק זאל
שוין א איד קאכן און ברענגען ברשפי אש שלהבת יה,
זאגט ער ששת ימים תעשה מלאכה, א מלאכת
הקודש און עבודת ה', און דעמאלטס זאל מען
אנצינדן דעם פייער דעם ניצוץ אש, און נישט א
גאנצע וואך זאל מען פוסטעווען איש פונה לכרמו
איש פונה לזיתו, און ווען ס'קומט שבת דעמאלטס
זאל ער זיך דערמאנען אז ער דארף האבן אביסל
ווארימקייט, לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום
השבת, צינד נישט אן דעם פייער אום שב"ק, דעם
פייער דארף מען אנצינדן א גאנצע וואך, שבת דארף
שוין פון זיך אליין ברענגען.

דער בעש"ט הקדוש האט איינגעפירט צו זאגן
הודו פרייטאג צו נאכטס פאר תפלת המנחה, מען
זאגט שב"ק יאמרו גאולי ה', א איד דארף מרגיש זיין
ווען ס'קומט שב"ק איז ער פון די גאולי ה',
אויסגעלייזט פון גלות, פון דעם שפלות פון א גאנצע
וואך, שבת קודש ווערט מען דערהויבן און
אויסגעלייזט, ס'איז א העכערקייט. ווען מען קומט
אריין אין ביהמ"ד עש"ק און מען הייבט אן הודו, און
ווען מען זאגט יאמרו גאולי ה', זאל שוין ברענגען דער
אש פון עש"ק, און מיט א פייער, א התלהבות אש
דקדושה, מקבל זיין דעם שב"ק.

שב"ק אינדערפרי, א חסידישער איד קען נישט
גיין דאווענען נאר אויב ער האט עפעס געטון פארן
דאווענען, אדער זאגט מען תהלים, אדער לערנט
מען, מען קוקט אריין א חסידיש ספר, מען לערנט א
פאר שעה און מען גרייט זיך צו צום דאווענען, מען
זאגט פסוקי דזמרה שירות ותשבחות פארן הייליגן
באשעפער, דאס דארף אדורך נעמען דעם מענטש
דורך און דורך, אז מען האט די זכיה צו זאגן א הייליג
ווארט צו השי"ת. א איד זאגט שבת נשמת כל חי, און
מען זאגט "כי כל פה לך יודה וכל לשון לך תשבוע",
זאל דער מענטש טראכטן, וואס טוט זיך מיט מיין
מויל, ווי געפין איך מיר, בין איך אויך אין דעם כלל,
צו פליען די מחשבות ארום ערגעץ אין עולם התווה.
אויב גרייט מען זיך צו צום דאווענען, איז דער כל
עצמותי תאמרנה כאטש עפעס געזאגט.

אודאי קען מען נישט צוגלייכן אונזער
דאווענען צו פריערדיגע דורות, און מען פארלאנגט
נישט פון אונז אזוי ווי פון די פריערדיגע צדיקים,
אבער עפעס דארף מען פון זיך פארלאנגען.

מתוך דרשה לאנ"ש במאנטרעאל פ' ויקהל תשס"ה

למסירות נפש עבור התורה, עכ"ד. וזה שרמז להם
משה רבינו כי על ידי כח מסירות נפש שלמדו בני
ישראל במעמד הנבחר, יחשב כאילו התפטרו מהאי
עלמא ויכופר כל עון ואשמה.

(המשך בעמוד הבא)

על חומות ירושלים

ויבא יעקב שלם

בכבוד והוקרה מקבלים אנו בברכה את מע"כ ידידינו ותיק ועושה חסד לאלפים הרה"ח ר' יעקב אטיק שליט"א מביט שמש לרגל הופעתו לקרית יואל לטובת מסיבת "קמחא דפסחא" למפעל "צדקת ארי" לייביש"ש שעי" מוצר החסד לכבוד שבת קודש, שמוחלק מידי שבת בשבתו צרכי שב"ק למאות משפחות של מלמדים וכלי קודש מכל מוסדות התורה בעיר שאינם נהנים משולחן איזבל, ועוד מאות משפחות עניים ואביונים.

המסיבה יתקיים בע"ה ביום ד' פקודי כ"ו אדר א' הבעל"ט בבית חדב"נ הגר"צ רבי ברוך טייטלבוים שליט"א רב ביהמ"ד יואל משה - ברך משה, ותקותינו חזקה שאנ"ש תושבי קרית ישתתפו בגוף ובמומן לבא לעזרת מיצר להרה"ח הנ"ל שנושא על שכמו עול קשה מנשוא.

*

במוצש"ק העל"ט התקיימה מסיבה נהדרה ומעמד קידוש שם שמים, כאשר עשרות עסקני מוסד "עזר הצלה" וגמ"ח זכרון משה נתאספו באולם עקשטיין למסיבת מלוה מלכה ואסיפת חיזוק.

יו"ר המועמד היה המנהל הדגול הרב ר' שלמה מענדלאוויטש שליט"א אשר עומד בראש המוסד במס"נ זה רבות בשנים, ונשמעו דרשות נלהבות ע"י הרה"ג ר' זלמן טייטלבוים שליט"א נכד כ"ק מרן רבינו שליט"א, הרה"ג ר' שמואל שמעון שפירא שליט"א מנהל מוסד בית יעקב הישן, הרה"ג ר' דוד שלמה עקשטיין שליט"א מנהל רוחני של המתיבתא הק', והרה"ח ר' שלמה יוסף וואלדמאן הי"ו נאמני העדה החרדית בארה"ב. ולאחרונה שמעו דו"ח מפורט מהרה"ח ר' אשר מענדל כהנא שליט"א יו"ר גמ"ח זכרון משה שמסר כל הפרטים שעומדים כעת על הפרק.

המסיבה הי' חיזוק רב הן למנהלי המוסדות והן לחעסקנים אשר קימו וקבלו על עצמם להמשיך ביתר שאת וביתר עז בעבודת"ק, לעמוד לימין המנהלים בכל מה שאפשר, בגוף ובמומן, בעצה ובמועש, ובעיקר בעסקנות ובפעולות.

*

ישראל אשר בן אתנפאר

אנשי שלומינו בקרית יואל קבלו בכבוד את מע"כ ידידינו עוז הרה"ח ר' ישראל מרדכי פלעלעברוים שליט"א מחשובי אנ"ש בעיה"ק ירושת"ו שהגיע מהתם להכא לטובת המפעל "קמחא דפסחא ויואל משה" שעי" קהלתנו הק' בירושלים.

הציבור קבלו פניו בהתלהבות ונערכו לתמוך המוסד בכסוכים גדולים במסיבה של מצוה שמתקיים בבית הרבני הנגיד ר' אלימלך דייטש הי"ו בליל שישי פר' ויקהל.

*

העסקנים בוויילאמסבורג קבלו בכבוד פני הרה"ג ר' שמואל שמעון שפירא שליט"א מנהל בית יעקב הישן, אשר הוא תלמיד חכם מפורסם יושב באהלה של תורה ומח"ס חשובים, ובד בבד נושא בעול הגדול של המוסד הנ"ל.

במשך ימי שהותו בוויילאמסבורג פר' כי תשא העל"ט עמדו העסקנים לימיו לסייע על ידו לקבוצ על יד סכומים נכבדים להצלת המוסד.

*

בימים אלו נסתיימה המגבית לטובת הת"ת זכרון מאיר חיפה אשר נערך בהצלחה ע"י הרה"ח ר' דוד וועצלער שליט"א, אשר הצליח לקבוצ על יד סכומים נאים לטובת הת"ת במיטב כשרון דיבורו אשר עורר בזה לבבות אנ"ש.

יהא בואו וצאתו לברכה.

*

תושבי קרית יואל השתתפו כראוי במסיבה של מצוה לטובת הת"ת בת עין בעיה"ק צפת, אשר נערך בבית הרה"ג ר' חיים הערש מענדלאוויטש שליט"א משפיע רוחני ביישיבה"ק.

הופיע המנהל הדגול הרה"ח ר' יונה שנעק שליט"א אשר עורר הציבור בחשיבות הענין, והוכתר בס"ד בהצלחה יתירה.

דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

(המשך מעמוד הקודם)

ובדרך זה יש לפרש מה דאיתא במדרש (פסיקתא רבתי פט"ו) אכילת קרבן פסח עמדה להם בימי המן, דכתיב (שמות יב ח) ואכלו את הבשר בלילה הזה, וכתיב (אסתר ו א) בלילה ההוא נדדה שנת המלך. ולדרכינו י"ל דהנה בימי אחשוורוש נתחייבו ישראל כליה ר"ל על שהשתחוו לצלם, והמן הרשע שידע מה זה ועל מה זה, היה יודע שעל עון זה לא יועיל להם התשובה, ולכן היה מצפה שיוכל להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ח"ו, ולזה אמר מרדכי הצדיק לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וגו' לילה ויום, ומבואר בגמרא (מגילה טז.) כי מרדכי הצדיק למד עמהם תורה, ובכן על ידי שעסקו בתורה לילה ויום ונדדו שינה מעיניהם זכו שיתקבל תעניתם ותשובתם והיה הנס, והנה פסח רמו לתורה, פ"ה ס"ח, ולזה רמו המדרש כי זכות הפסח היינו לימוד התורה היא שעמדה להם בימי המן שנתבטל הגזירה בצירוף התשובה ומעש"ט. ולכן הורו לנו חז"ל (תענית כט.) משנכנס אדר מרבין בשמחה, היינו התורה פקודי ה' ישרים משמחי לב, להשכים בבוקר לבא בביהמ"ד ולעסוק בתורה, כי הנס היה על ידי לימוד התורה.

ובזה יתבאר הגמרא גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל, ורצה בזה להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים על מה שהשתחוו לצלם, בחשבו שאינו מועיל תשובה כי אם יום המיתה, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו, וצוה הקב"ה ונתנו איש כופר נפשו לה' רמו שיעסקו בתורה בנידוד שינה, ועל ידי זה יתכפר הכל.

וחה ביאור המדרש רמזו שעתיד לקרבן ראשון של שבטים שנאמר יחי ראובן ואל ימות, כי ממחצית השקל אנו למדים כי גם עבירות החמורות אפשר להתכפר בלי יום המיתה, והוא על ידי לימוד התורה בצירוף תשובה, ועל כן בזה עתיד לקרב ראשון של שבטים שיועיל לו התשובה, על ידי ונתנו איש כופר נפשו לה' לעסוק בתורה.

ובזה יתבאר הכתוב כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם, היינו כאשר ירצו בני ישראל להעלות ולתקן פקדיהם, התורה והמצוות שלהם כאמור, ונתנו איש כופר נפשו לה', צריכים שיהיו מוכנים למסירות נפש, ולזה רמו רבינו אפרים אי"ש כופ"ר בגימטריא תור"ה, כי המסירות נפש הוא על ידי לימוד התורה באשמורת הבוקר, ובאור החיים הקדוש בפרשתן כתב, זה יתנו, יכין אל ספר התורה, דכתיב (יהושע א ח) לא ימוש ספר התורה הזה מפיו, דבאמצעות מה שילמדו בתורה היא מגינה ומכפרת עון ומרבה זכויות, והוא אומרו כל העובר על הפקודים, שהם המצוות, זה יהיה לו לתיקון כל דבר, עי"ש. ומעתה על ידי עסק התורה בנידוד שינה, יועיל תשובה על כל עון אשמה ורשע ונתכפר הכל.

והנה כתב א"ז זללה"ה בייטב פנים (לפרשת שקלים אות יט) לשמוע קול ש'ופר ראשי תיבות שק"ל. וענין תקיעת שופר הוא להזכיר עקידת יצחק, ואז הזמן לקבל מסירות נפש כמו שהאריך בזה א"ז זללה"ה בייטב פנים (שוב אשיב אות יד), ולזה אמרו חז"ל (סוכה מג.) היינו טעמא דשופר היינו טעמא דמגילה, כי ענין קבלת מסירות נפש בראש השנה הוא כמו שמצינו במגילה שנתבטל שקלי המן על ידי שעסקו בני ישראל בתורה במסירות נפש, וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, אורה זו תורה, כי התורה שלמדו בני ישראל זה גרם כל הנס. **והשי"ת** יעזור שיתעורר עלינו כל הנסים ונפלאות שעשה הקב"ה עם בני ישראל, ויהיה לנו הזכיה לעסוק בתורה במסירות נפש על ידי השכמה בבוקר, ובזכות זה יעזור השי"ת שיתבטל מבני ישראל כל גזירה רעה ונושע בכל מילי דמיטב, ונזכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

לע"נ הרה"ח ר' חיים צבי ב"ר משה יודא ע"ה
נפט' ג' אדר